

When We Come Close

Caren van Herwaarden
Solotentoonstelling
Galerie LUMC
21 maart_31 juni

DOOR Merel Bem

Hoe ziet hunkering eruit? Zo: als iemand (een vrouw, zo te zien) die zichzelf omhelst en doet alsof de handen die ze voelt – op haar blote schouders, in haar zij, op haar rug – de handen van een ander zijn. Je hoeft haar gezicht niet zien om zeker te weten dat haar ogen gesloten zijn, haar huid gloeiend onder de warme aanraking of in elk geval de herinnering daaraan.

Huid heeft een geheugen. Huid kan hunkeren, kan honger hebben. Dat weten we sinds de covid-pandemie, toen we elkaar lange tijd niet mochten aanraken, elkaar zelfs niet mochten naderen uit angst om op de intensive care van een ziekenhuis te belanden.

In Your Arms heet de aquarel met de vrouw die uit arren moede zichzelf dus maar omhelst, terwijl haar huid droomt van kippenviel. Kunstenaar Caren van Herwaarden schilderde vijf paar handen, die aan de zijkant van het bovenlijf geklemd lijken. Ze schilderde huid als een landkaart, met waterige vlekken die misschien wel aangeven dat de hunkering daar het grootst is.

Raak me aan, schreeuwen die vlekken. Waarom die afstand?

Lichamelijke nabijheid – dat is waar Van Herwaardens werk eigenlijk altijd over gaat. Er zijn caramellekeurige lichamen die kluwens vormen. Dicht op elkaar stuwen ze zichzelf en de ander voort in een beweging die nooit stopt, net als het leven zelf, waarin het ene lichaam het andere voortbrengt, al eeuwenlang. Er zijn mensen die op elkaars schouders klimmen, elkaar ondersteunen en dragen. Er zijn armen, handen en vingers die reiken, aaien en tasten.

Soms komen die ledematen los van het kunstwerk, steken ze zomaar de ruimte in. De ene keer werden ze gemaakt van papier en touwtjes, de andere keer van witte lakens. Het zijn de lakens van de moeder van de kunstenaar, die voortleeft in de menselijke sculpturen van haar dochter. De stof draagt de herinnering aan haar lijf in zich mee.

Hoe dichter we elkaar naderen, hoe kwetsbaarder we zijn. Maar wie een ander vlakbij laat komen, ontdekt vroeg of laat ook de kracht van berusting. Er schuilt moed in het accepteren van een arm om je schouder, in het toelaten van de gedachte dat je die arm misschien wel heel erg nodig hebt.

De film *Beau Travail* (1999) gaat over het Franse vreemdelingenlegioen, over intimiteit tussen mannen en hoe hun zwoegende, zwetende lichamen zich tot

elkaar verhouden. Regisseur Claire Denis werkte samen met choreograaf Bernardo Montet. Die laat in de film een trainingsoefening eindigen in een botsing, die tegelijkertijd een soort ruwe omhelzing is.

‘Je kunt je hele wezen geven in een omhelzing,’ zei Montet in een interview. ‘Liefhebben is overgave.’

Lef en overgave. Ook dat zit in het werk van Caren van Herwaarden. Ze laat haar lichamen dingen doen waartegen de meesten van ons zich verzetten, tenzij we op de een of andere manier kunnen loskomen van onszelf of wanneer we noodgedwongen opgaan in een overvolle tram. Ze laten zich door een ander wiegen, kun je het je voorstellen? Ze laten die ander dichtbij komen en warmte in hun nekken ademen, net zolang tot alle haren daar als voelsprietten recht overeind zijn gaan staan.

**Dit is mijn lichaam, zeggen ze.
Omhels het, raak me aan.**

Shelter Island VIII | collage met papier, gouache, conté, acryl | 295 x 188 x 3,5 cm | 2019 | foto: Peter Cox

Poortwachters | aquarel | 100 x 140 cm | 2023

Schets voor vasthouden 2 | inkt | conté, 16 x 16 cm | 2020